

je trajala od 200.—100. pred Kr., da, po naših krajih do Rimljanov. Najznačilnejša izkopina te dôle je laténski meč. Njegova ploča je tanka, ravna in povsodi enako široka. Med pločo in ročajem ima zvonu podobno krivino, ki je poseben znak laténских mečev. Poleg dolgih mečev ohranila so se tudi krajša bodalca. Našlo se je tudi mnogo konjske oprave, kuhinjskih nožev, motik, verig, značilnih laténских fibul in drugih stvari. Kovaška umetnost je že popolnoma razvita. Kraji, kjer so našli predmete iz hallstadske, laténske in rimske dôle, segajo od bosensko-dalmatinske meje do Švice. Ta okolnost dokazuje jasno, da je isto ljudstvo preživelo vse te dôle, kar je najvažnejši rezultat prazgodovinskega izkopavanja po naših zemljah.

Sklep. Do sedaj opisane izkopine so dokazale, da niso v nikaki zvezi z vprašanjem o Keltih. To novo skupino prazgodovinskih predmetov imenujejo sedaj illyrsko dôle. Kakor razprava dokazuje, spremenilo se ni nič prebivalstvo alpskih pokrajin od dôle kamena sem. Zato zgodovinarji menijo, da je prebivalstvo bilo prvobitno in da se je v svoji večini ohranilo do Rimljanov. To ljudstvo so bržkone Illyri. In niso-li Illyri Slovani? Vedno bolj se nagibajo nazori učenjakov tej misli. Slednjič se bo morda dokazalo, da so stanovali Slovani že sprva tu, in da so se le nove betve pozneje k njim preselile, kar je toliko let dokazoval neumorni Davorin Trstenjak.

(Konec.)

Sveta Lucija na Primorskem

kot prazgodovinsko grobišče.

(Spisal A. C.)

"Αἴξετε νῦν, Τρώες, ἕβλα ἄστυδα
... Ὡς οἴγ' ἀμφίπερον τάρον Ἐκτορος
ἵπποδάμοιο.

Ilias XXIV. spev, 778. vrsta.

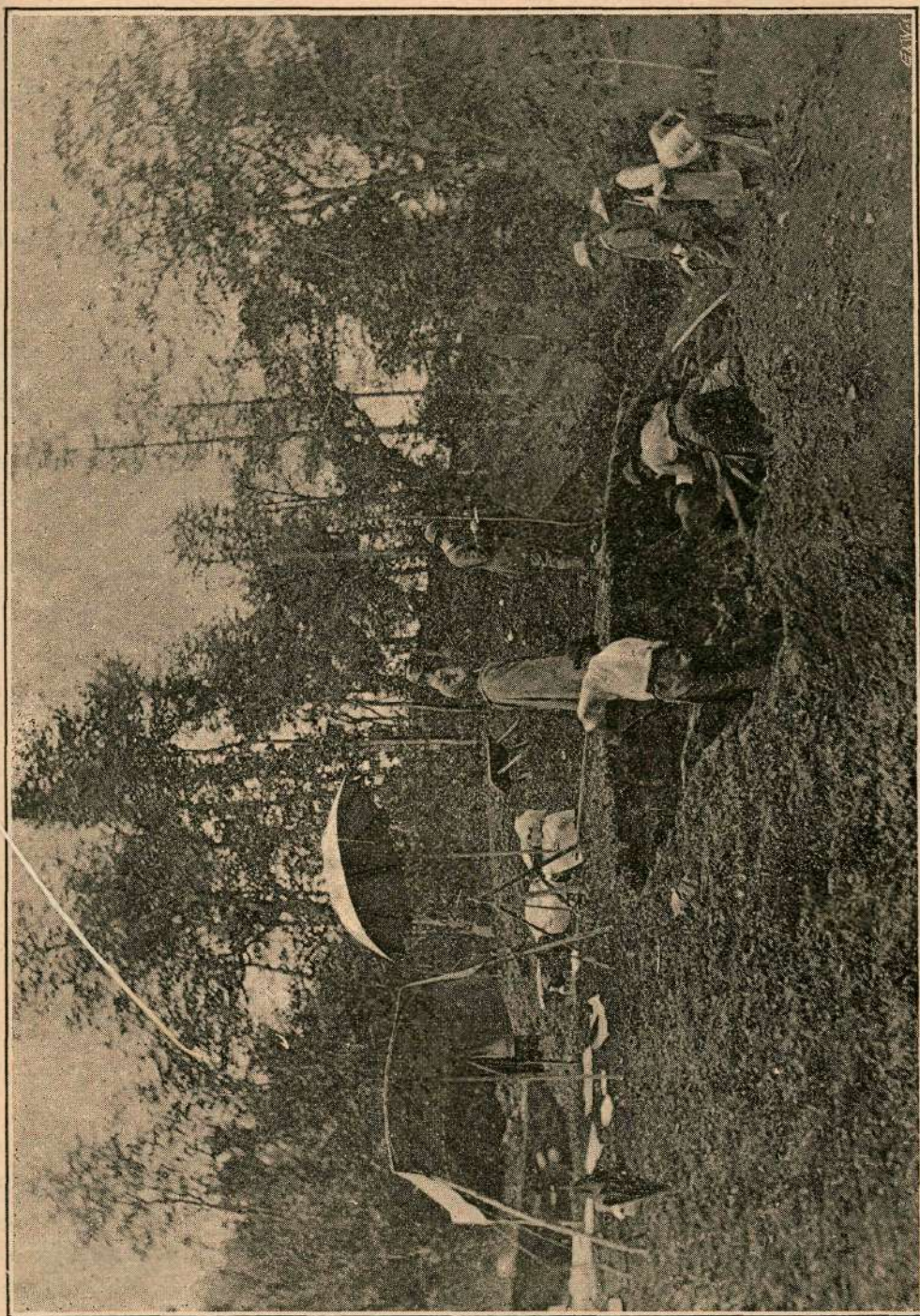
Ge kratke besede iz Ilijade: »Pribesite sedaj Trojani suha drva, da sežgemo truplo Hektora, koji je pred konje brzdal«, pridejo mi vedno v spomin, ko se oziram na naše starodavno prazgodovinsko pokopališče. Rekel bi skoraj, da taisti obred, kateri se je vršil pri poganih v Troji, se je vršil tudi tu med našimi poganskimi pradedi.

Sv. Lucija je skromna vasica, ne šteje več nego 66 hiš v sredi visokih tolmin-

skih hribov. V daljavi vidi se orjak »Krn«, poleg njega je tudi »Migovec« in zraven obojih »Kobiljna glava«. V bližini obdajajo pak sveto Lucijo nižji hribovi: »Senica«, kjer pa sena ni, »Kosovt«, kjer se dobi mnogo piče za živino, in hrib »Baba«; zaradi njegove čokaste, širokočelne oblike zadnjemu tako pravijo. In še nižje je »Kuk« in više od njega je »Teza«. Pod Kukom in Tezo je ozek prostor, v starih listinah imenovan »Mirišče«, to je kraj razvalin.

Od vzhoda dere Idrija, med skalami in propadi, od severa drvi mogočna Soča, ki je v teku časa strahovito strugo

napravila, da vsak osupne, kdor ni vaju tega pogleda. In obe reki Idrijica in Soča združita se kot dve sestrici

■ Odkrivanje prazgodovinskega grobišča pri sv. Luciji ob Soči.

ter tečeta še med prepadi do žal pofurlanjene Gorice.

Med sotočjem obeh rek je bila stara naselbina. Ni čuda, da so si stari pa-

gani izbrali ta kraj, (kateri kažejo slike), za naselbino, ker je že po naravi zadostno utrjen in zavarovan, torej pripraven za naselbine prvotnih naselnikov

po naših alpskih deželah. — Po natančnih zapisnikih v naši župnijski kroniki posnamem to-le:

Rajni gospod župnik Tomaž Rutar pisal je v nekem pismu do Kukuljevića v Zagrebu: »Tu se nahajajo znamenite stvari, prihodnjost bode pokazala«. In res se je tudi zgodilo. Dné 2. septembra l. 1880. začne kopati konservator starin dr. Bizarro in odkrije čez 30 grobov. Grobovi so bili v treh vrstah drug nad drugim. Našel je lončene žare, male in velike, zraven njih tudi mnogo bronastih stvari: ženske nakrasnine, n. pr. igle za lase, uhane, fibule, zapestnice, med njimi je bila ena sosebno znamenita fibula, ki je imela dva konjiča spredaj, katera vodi mož v vozičku. Vse to je iz tako imenovane »la-tèn-ske« dôbe, ki je obsezala kakih pet stoletij neposredno pred rimskim gospodstvom.

Ker pa Bizarro ni nadaljeval svojega dela, začel je dné 12. avgusta l. 1884. dr. Karol pl. Marchesetti iz Trsta za

tamošnji muzej razkopavati. Vspehi so bili sijajni.

L. 1886. dojde tudi kustos dvornega muzeja na Dunaju, g. Jožef Szombathy, in prične delo na drugem polju in v šestih tednih razkrije 599 grobov.

Dr. Marchesetti je preiskal 1631 grobov in Szombathy 2450, torej jih je v skupnem številu 4081. In koliko jih ni bilo uničenih v teku časa, če se pomisli, da je to grobišče staviti najmanj 500 let pred Kristom!

Pri tem pogledu na raznovrstne nakrasnine in druge male stvari, mislil sem si: kako so stari pagani skrbeli za svoje ljudi! Mar ni bila to še iskrica Božjega razodenja v oziru neumrjivosti naše duše? In kako mi spoštujemo svoje krščanske sorodnike?

Prvotne prebivalce podjarmili so Rimljani ter postavili svojo naselbino pod »Miriščem« in se tu utaborili, kar spričujejo razvaline rimskih zgradb za župnijsko cerkvijo in na prostoru, kjer je sedaj šolski vrt.

Lepota v prirodi.

(Spisal Severus.)

(Konec.)

Nakor v neorganični prirodi, tako vlada duh soglasja tudi po organizmu le še bolj duhovito in živo. »Das dunkle Band der Schwere ist in den Verzweigungen des Pflanzenreiches gelöst und dem Lichte aufgeschlossen«. (Schelling).

Najneznatnejše rastline, ki jih biva kar na stotine v jedni kapljici vode, prekosé vso dragocenost bliščečih kri-

stalov in zlahtnih biserov, ki jim nedostaja najblažje dragocenosti življenja.

To življenje je povsem čudna prikazen, ki se ne dá raztolmačiti iz neorganičnih snovij. Srce rastlinskega življenja bije v nezatni, (samemu) očesu nevidljivi celici. Od tod pa se pretaka vir življenja po vsi rastlini. Stánica nastaja poleg stánice, iz njih pa postajajo nežne cvetice, sočnato zeli, košato